

Graslandkompas

Cor Kwakernaak

16 november 2017

Graslandkompas

Het “kindje” van Cor?

“Graslandkompas”

Waar denk je dan aan?

Waar denk je aan?

- “Iets” richtinggevents voor “grasland”
- Een navigatie-instrument voor “grasland”
- Een instrument die jou de weg wijst
naar.....

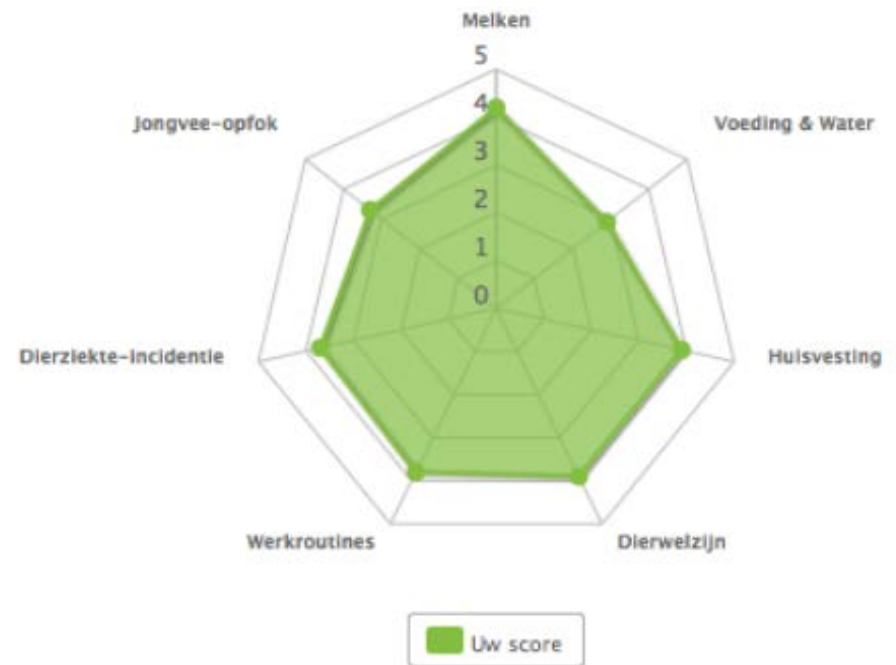
Inhoud:

1. Aanleiding (**waarom**)
2. Doel (**wat**)
3. Aanpak (**hoe**)

1. **Waarom** (Eerst: hoe kom je op dit idee?)

- Kennismaking met Koekompas
- * Hoe werkt dat?
Gegevens verzamelen
scores berekenen,.....
- Is er ook een Graslandkompas?

Waarom zou je zoiets als een **graslandkompas** willen?

- In 1 overzicht zien hoe je bedrijf scoort op “grasgebied”
- Je ziet je eigen sterke en zwakke punten (= **bewustwording**)
- Geeft je ook **overzicht van de kansen** voor verbetering

Bewust zijn van en overzicht van kansen zijn belangrijke voorwaarden om in **actie** te komen

Weet een boer niet waar zijn zwakke punten liggen?

- Er is vaak wel een “gevoel” op welke “gras” onderdelen het goed gaat en waar het niet zo goed, maar:
- Er is **geen overzicht** van alle sterke punten en verbeterpunten

en dus:

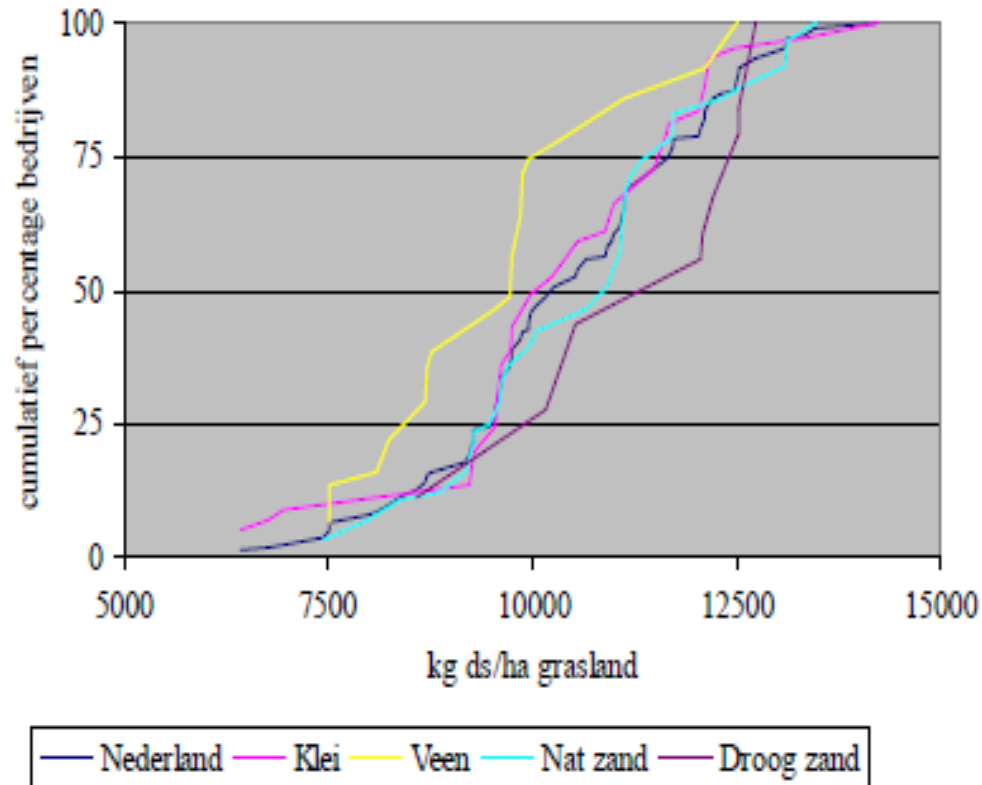
- *Alleen een “gevoel” en geen overzicht....., **leidt zelden tot acties!***

Grote verschillen in graslandopbrengst tussen bedrijven in 1 jaar

3 voorbeelden; voorbeeld 1 (Aarts e.a. 2014 , PRI rapport 102).

Laagste ca. 6500
Hoogste ruim 14.000

25% < 9500

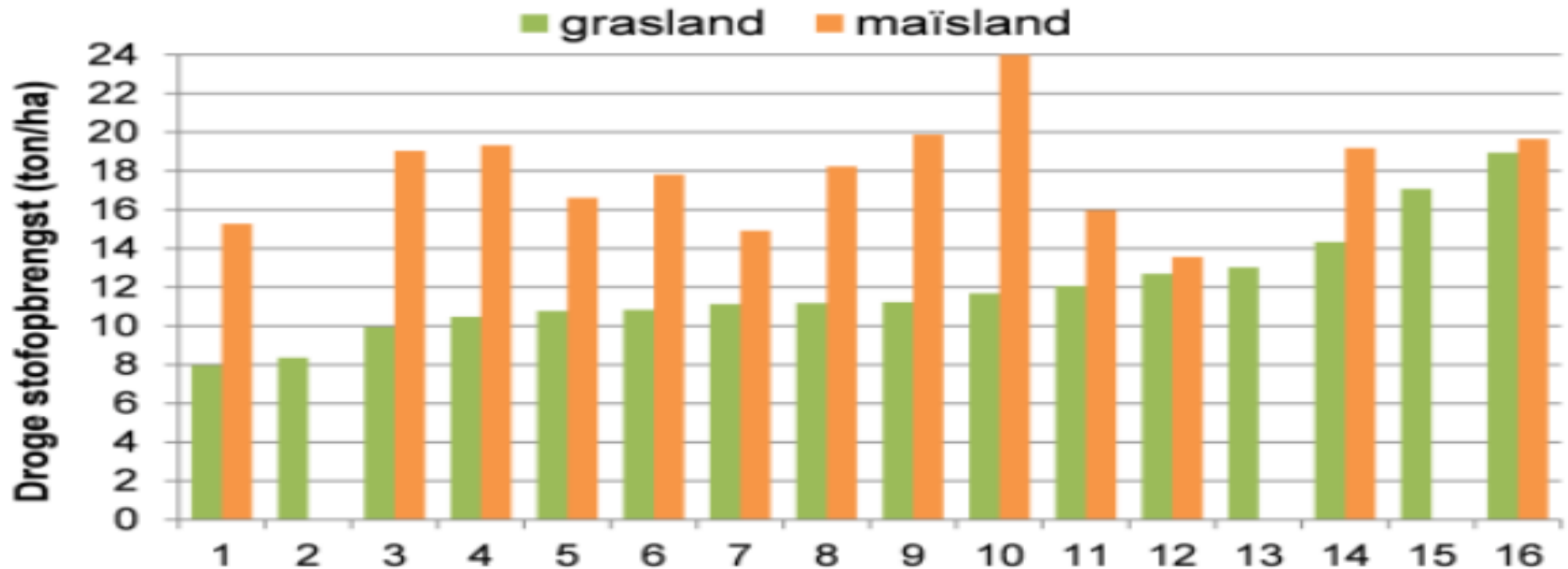
25% tussen
11.700 en 14.200

Figuur 1. Cumulatieve frequentieverdeling netto drogestof-opbrengst grasland. Van de bedrijven produceert 25% minder dan 9.500 kg, 50% minder dan 10.300 kg, 75% minder dan 11.700 kg en 100% minder dan 14.200 kg.

Voorbeeld 2: grote verschillen tussen K&K bedrijven

(J.Oenema, 2015 www.wur.nl/nl/nieuws/Grote-verschillen-in-gewasopbrengsten)

Figuur 1. Droge stofopbrengst (ton/ha) van gras- en maïsland op de Koeien & Kansen-bedrijven in 2014. De bedrijven zijn gerangschikt naar oplopende opbrengst van grasland.

Voorbeeld 3: accountants wijzen jaarlijks op de grote verschillen

Alfa accountants (2014) <https://veeteelt.nl/blog/verschil-maken-op-het-land-en-aan-het-voerhek>

- **25% bedrijven met laagste kVEM-opbrengst: 6.546**
25% bedrijven met hoogste kVEM-opbrengst: 10.735

Individuele verschillen dus nog veel groter.....

Oorzaken van die verschillen?

Factoren als grondsoort, hoeveelheid mest, % beheerland, ...
hebben invloed

Maar die invloed is beperkt

wat is (dus) de hoofdoorzaak?

het management! d.w.z. handelingen van de boer!

in het plannen, uitvoeren, monitoren en beoordelen
dagelijks, wekelijks, maandelijks en jaarlijks

bodem, grasmat, bemesting, beweiding, voederwinning, conservering

En wat ook te denken geeft:
grasopbrengst blijft achter t.o.v. andere landbouwgewassen

Gewas	1955	2015	Stijging
Aardappelen (ton product)	30	50	70%
Suikerbieten (ton product)	40	80	100%
Tarwe (ton product)	4	9	125%
Gras (ton droge stof)	7	10,5	<u>50%</u>

Onbenutte kennis en tools

- Veel kennis over invloedfactoren op de grasopbrengst en -benutting
wordt die kennis wel toegepast?
- Er zijn ook diverse tools (op onderdelen van grasteelt en -benutting)

Samenvatting **WAAROM**

- Een overzichtstool als Koekompas is er **niet voor grasland**
- Er ligt nog veel **onbenutte potentie** qua grasopbrengst en –benutting
(grote verschillen tussen bedrijven bij dezelfde groeifactoren)
- Overzicht van S/Z is waardevol, vooral voor inzicht & bewustwording

---

Tool moet eenvoudig toe te passen zijn en aansporen tot actie

2. **Wat** (wat is Graslandkompas?)

Een managementinstrument waarmee een melkveehouder (en zijn adviseur!) inzicht krijgt in alle **sterke punten** en de **verbeterpunten** qua grasproductie en grasbenutting op zijn bedrijf.

Doel is:

Bewustwording verhogen en

Aanzetten tot actie (m.b.t. graslandmanagement)

3. Hoe

(methodiek/aanpak)

- Identificeren van de indicatoren
(KPI's: meten de prestatie en geven inzicht in de eigen resultaten)
- De door ons gestelde eisen aan de indicatoren:
  1. relatief eenvoudig op het bedrijf te bepalen (of al aanwezig zijn)
  2. relatie met grasopbrengst/grasbenutting
  3. door de boer te beïnvloeden (korte/lange termijn)

(Per indicator aantal “parameters”; per parameter scores)

Groepering van de indicatoren

- 6 “windrichtingen” onderscheiden (aandachtsgebieden):

BODEM

BEMESTING

GRASMAT

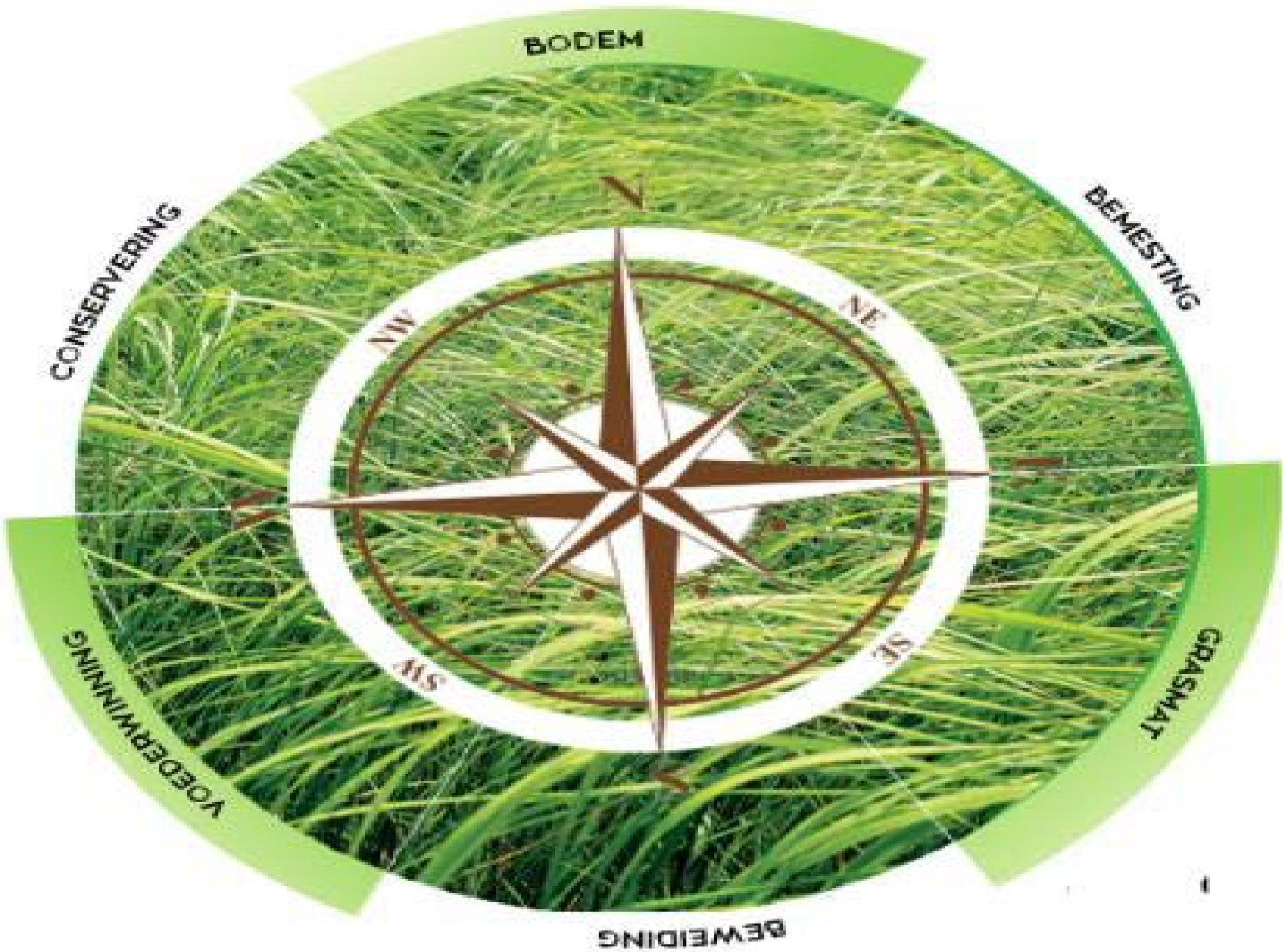
BEWEIDING

VOEDERWINNING

CONSERVERING

- Tussen deze 6 aandachtsgebieden zijn (uiteraard) interacties maar ze zijn voldoende onderscheidend.

CONSERVERING

BODEM

BEMESTING

NW

NE

SW

SE

VOEDERWINNING

GRASMAT

BEWEIDING

Wat is er gebeurd?

- Gestart met een studie door VHL studenten naar de mogelijkheden om een tool te ontwikkelen
  - In **2016/2017** vervolgonderzoek door studenten:
afstudeerders VHL: **bemesting, grasmat, voederwinning, conservering**

studenten Aeres: **bodem, beweiding**
-
- *Start CoE Project met **bedrijfsleven** (november 2017 – december 2018)*

Wat ligt er nu?

- concrete voorstellen voor de 6 windrichtingen

die voorstellen worden nu via korte presentaties gepresenteerd

en vanmiddag in de workshops bediscussieerd

tijd voor vragen.....

